

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ, ПСИХОЛОГІЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

Є. С. Лобанов

TRANSLATION. PART 1

Student's book

Навчально-методичні рекомендації
для вивчення перекладу з англійської – українською мовою
для здобувачів вищої освіти ОС “Бакалавр”
3 курсу ОП “Англійська та друга іноземна мови
та літератури (переклад включно)”
й ОП “Німецька та друга іноземна мови
та літератури (переклад включно)”

Вінниця
2024

УДК 811.111'25:378.147](075.8)
Т 82

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету філології, психології та іноземних мов
ДонНУ імені Василя Стуса
(протокол № 6 від 19 січня 2024 р.)*

Укладач:

Лобанов Євген Станиславович, старший викладач кафедри теорії і практики перекладу Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Рецензенти:

Калініченко Віра Ігорівна, канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування, завідувач кафедри іноземних мов професійного спрямування;

Григошкіна Ярослава Володимирівна, канд. філол. наук, старший викладач кафедри теорії і практики перекладу.

Т 82 Translation. Part 1: навчально-методичні рекомендації для вивчення перекладу з англійської – українською мовою для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» 3 курсу / Є. С. Лобанов. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. 56 с.

Навчально-методичні рекомендації для вивчення перекладу містять практичні завдання з основних питань і актуальних проблем перекладу. Рекомендації складаються з 10 глав: вступ до перекладу, стандарти письмового перекладу, питання синтаксису, оцінка якості перекладу, переклад власних назв, переклад соціально-політичних, економічно-фінансових та юридичних текстів, кодекс етики перекладача та часті питання з письмового перекладу. Методичні рекомендації містять вправи, які формують навички перекладацької компетенції і можуть використовуватися під час аудиторних занять та в межах самостійної роботи студентів.

Навчально-методичні рекомендації рекомендовані для здобувачів вищої освіти факультетів іноземних мов ОС «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія, які вивчають англійську мову як першу та другу іноземну.

УДК 811.111'25:378.147](075.8)

© Лобанов Є. С., 2024

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2024

ПЕРЕДМОВА

Навчально-методичні рекомендації “Translation. Part 1” із розвитку перекладацьких навичок з аспекту “Переклад (англійська, українська мови)” призначений для здобувачів вищої освіти ОС “Бакалавр” 3 курсу навчання ОП “Англійська та друга іноземна мови та літератури (переклад включно) ДонНУ імені Василя Стуса” й ОП “Німецька та друга іноземна мови та літератури (переклад включно)”.

Навчально-методичне видання “Translation. Part 1” складається з 10 окремих уроків. Тематика розділів спрямована на засвоєння теоретичного матеріалу, активізацію комунікативних навичок. Матеріали кожного розділу містять завдання для опрацювання тематичного матеріалу, низку тренувальних вправ, завдань для самостійної роботи. Послідовні, лаконічні й цікаві завдання мають чітку спрямованість і висвітлюють різні сфери перекладацької діяльності здобувачів вищої освіти. Завдання складені так, що дають змогу з’ясувати не тільки репродуктивний рівень засвоєння навчального матеріалу, але й загальну комунікативну компетентність здобувачів вищої освіти.

Навчально-методичні рекомендації з перекладу, орієнтовані на вивчення англійської та української мов у контексті термінології, надають студентам можливість поглибити знання лексичних і граматичних структур обох мов. Зокрема, вони сприяють розвитку навичок перекладу спеціалізованих текстів, що стосуються економічних, юридичних, суспільно-політичних тем, та підвищують професійну компетентність майбутніх фахівців. У процесі роботи з рекомендаціями студенти отримують практичні інструменти для успішної адаптації економічної, юридичної, політичної інформації з однієї мови на іншу, враховуючи не лише лексичні, а й культурні та професійні особливості. Заняття, побудовані на базі цього посібника, забезпечують формування навичок ефективного перекладу термінів, фраз та конструкцій, що сприятиме більш швидкому і успішному освоєнню професійної лексики в англійськомовних та українськомовних середовищах, розширять спектр навичок здобувачів, а також забезпечать можливість швидше реалізувати себе згідно з сучасними вимогами до майбутніх фахівців.

Внаслідок роботи з навчально-методичними рекомендаціями здобувачі закріплять уміння:

- ефективно працювати з обраною тематикою: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати й вміти застосовувати на практиці;
- в усній взаємодії: брати активну участь у неформальних і формальних дискусіях професійного змісту; коментувати, оцінювати та робити висновки; формулювати висловлювання з використанням ідей, набутих протягом проходження курсу;

– в усній / письмовій продукції: чітко та усвідомлено висловлювати думки щодо актуальних тем з перекладознавства, повідомляти своє ставлення до певних ситуацій; компетентно реагувати на спонтанні коментарі; надавати письмовий виклад дослідженої теми, узагальнювати;

– оволодіти базовим матеріалом за пропонованими темами для вільного та послідовного викладу суті проблемних питань.

CONTENTS

Unit I. Introduction to the translation.....	6
Unit II. Frequently asked questions.....	10
Unit III. International standards of translation.....	13
Unit IV. Functional sentence perspective.....	19
Unit V. Quality control and accountability.....	25
Unit VI. Translation of the proper names.....	35
Unit VII. Translating social and political texts	40
Unit VIII. Translating financial texts	43
Unit IX. Translating the legal texts	46
Unit X. Code of ethics.....	48
Further reading	54

UNIT I. INTRODUCTION TO THE TRANSLATION

1. Can you answer these questions?

- What is the translation?
- What are the areas of translation?
- Can a person learn how to translate, or this is a natural-born skill?
- What should you do with the text before translation?
- How do people analyze the text?
- What are the types of the text?
- What are the CAT tools?
- How do CAT tool work?

Basic vocabulary

1. Source language (SL) — мова оригіналу.
2. Target language (TL) — мова перекладу.
3. Translation — письмовий переклад.

Translation is the communication of the meaning of a source-language text by means of an equivalent target-language text.

Переклад — відтворення оригіналу засобами іншої мови зі збереженням єдності змісту і форми.

*Everything without exception is translatable.
(Peter Newmark)*

2. Study the following information.

I shall assume that you have a degree-level ‘reading and comprehension’ ability in one foreign language and a particular interest in one of the three main areas of translation: (a) **science and technology**, (b) **social, economic and/or political topics and institutions**, and (c) **literary and philosophical** works. Normally, only (a) and (b) provide a salary; (c) is freelance work.

Being good at writing has little to do with being good at ‘essays’, or at ‘English’ as you may have learned it at school. It means being able to use the appropriate words in the appropriate order for the object or process you are attempting to describe; continuously trying to improve your writing (a translation is never finished); and increasing your own English vocabulary co-extensively with your knowledge of new facts and new foreign-language words. And it means making flexible use of the abundant grammatical resources of your language, which are enriched by contemporary speech.

It is something which, like translation, you can learn: you are not born a good writer; you do not have to be one now; you have to be determined to become one, to relate new experience to fresh language.

Translation theory is pointless and sterile if it does not arise from the problems of translation practice, from the need to stand back and reflect, to consider all the factors within the text and outside it, before coming to a decision.

You begin the job by reading the original for two purposes: first, to understand what it is about; second, to analyze it from a 'translator's point of view, which is not the same as a linguist's or a literary critic's.

You have to determine its intention and the way it is written for the purpose of selecting a suitable translation method and identifying particular and recurrent problems.

Levels of the text analysis (while reading).

1. Textual (grammar).
2. Referential (facts).
3. Cohesive (logic).
4. Naturalness of the text.

Following Nida, we distinguish four types of (literary or non-literary) text:

1) **Narrative:** a dynamic sequence of events, where the emphasis is on the verbs or, for English, 'dummy' or 'empty' verbs plus verb-nouns or phrasal verbs ('He made a sudden appearance', He burst in).

2) **Description**, which is static, with emphasis on linking verbs, adjectives, adjectival nouns.

3) **Discussion**, a treatment of ideas, with emphasis on abstract nouns (concepts), verbs of thought, mental activity ('consider', 'argue', etc.), logical argument and connectives.

4) **Dialogue**, with emphasis on colloquialisms and phaticisms. 2; 28, 30).

(1) the SL text level, the level of language, where we begin and which we continually (but not continuously) go back to;

(2) the referential level, the level of objects and events, real or imaginary, which we progressively have to visualise and build up, and which is an essential part, first of the comprehension, then of the reproduction process;

(3) the cohesive level, which is more general, and grammatical, which traces the train of thought, the feeling tone (positive or negative) and the various presuppositions of the SL text. This level encompasses both comprehension and reproduction: it presents an overall picture, to which we may have to adjust the language level;

(4) the level of naturalness, of common language appropriate to the writer or the speaker in a certain situation.

There are two **approaches to translating** (and many compromises between them):

(1) you start translating sentence by sentence, for say the first paragraph or chapter, to get the feel and the feeling tone of the text, and then you deliberately sit back, review the position, and read the rest of the SL text;

(2) you read the whole text two or three times, and find the intention, register, tone, mark the difficult words and passages and start translating only when you have taken your bearings.

Which of the two methods you choose may depend on your temperament, or on whether you trust your intuition (for the first method) or your powers of analysis (for the second). Alternatively, you may think the first method more suitable for a literary and the second for a technical or an institutional text. The danger of the first method is that it may leave you with too much revision to do on the early part, and is therefore time-wasting. The second method (usually preferable) can be mechanical; a transitional text analysis is useful as a point of reference, but it should not inhibit the free play of your intuition. Alternatively, you may prefer the first approach for a relatively easy text, the second for a harder one. (2; 38).

3. Consider the following.

Translation is:

1. Science.
2. Skill.
3. Art.
4. Matter of taste (1: 75).

Do you agree or not? Can you speculate on these?

4. Computer Assisted Translation software (CAT tools).

How does computer-assisted translation software work?

CAT tools are designed to automate translation-related tasks to make translators faster and more efficient. Translators upload the source document to the application and the interface will split it into segments (phrases, sentences or paragraphs) for them to translate. These source segments and their corresponding translations are then stored in a database known as a translation memory and can be recalled later during the translation process. Over time your translation memories will become bigger and will offer more translation matches, significantly improving your efficiency and increasing consistency.

What are the benefits of using computer-assisted translation software?

With the aid of a CAT tool, translators can:

- Foster consistency: Thanks to the use of translation memories and termbases, you can repurpose previous translation efforts to provide consistent results on every project.
- Speed up turnaround times: The more content you can leverage from the combination of translation memories, terminology and machine translation, the faster your translation process will become.

- Improve quality: With an array of automated QA functions designed to compensate for human error (such as spellcheckers, grammar algorithms, and number verifiers), you can ensure your translations are accurate and consistent.

- Increase margins: With less time manually typing, editing and formatting content, you will be able to focus on what makes you money: translation. What's more, you can pass these benefits on to your customers, making it a win-win situation for everyone.

What are the core components of computer-assisted translation software?

There are numerous CAT tools available today, such as Trados Studio, each offering a range of features. These are the most common:

- Translation memory.
- Termbases.
- Integrated machine translation.
- Language quality assurance.
- Text alignment.
- Creation of dictionaries for translation.

5. Answer the questions.

1. What are three main areas of translation?
2. How can you characterize these three areas, what are their main difference for the translator?
3. What certain skills should a translator possess except the knowing the foreign language and be interested in one of the areas of translation?
4. Can a good translator be born?
5. How should the translator read the text?
6. What are the levels of the text for a translator?
7. What types of text can you distinguish?
8. Can you describe two main approaches of text translation?

References

1. Переклад. *Bikinedia*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4> (дата звернення: 20.08.2024).
2. Newmark P. A textbook of translation. Prentice-Hall International, 1988. 292 p.
3. URL: [https://www.trados.com/learning/topic/cat-tool/#:~:text=More%20about%20computer%20assisted%20translation%20software&text=CAT%20tools%20are%20desi%20gned%20to,paragraphs\)%20for%20them%20to%20translate](https://www.trados.com/learning/topic/cat-tool/#:~:text=More%20about%20computer%20assisted%20translation%20software&text=CAT%20tools%20are%20desi%20gned%20to,paragraphs)%20for%20them%20to%20translate) (дата звернення: 05.08.2024).
4. The Latest CAT Tools Updates and Features. *PoliLingua*. URL: https://www.polilingua.com/blog/post/cat_tools.htm (дата звернення: 06.01.2025).

UNIT II. FREQUENTLY ASKED QUESTIONS

1. Як розраховується обсяг письмового перекладу?

Обсяг письмового перекладу може бути розраховано за:

- кількістю символів (знаків, включно з пробілами), одна стандартна сторінка перекладу становить 1 800 знаків з пробілами;
- кількістю слів (зазвичай одна сторінка містить 250–300 слів);
- кількістю рядків (один рядок зазвичай складається з 60 знаків, сторінка з 30 рядків);
- часом (скільки годин витрачається на роботу, це може використовуватися, коли потрібно відредагувати текст і/або зробити не тільки переклад, а і складне форматування; такий підхід також вживається, коли потрібно зробити письмовий переклад відеофайла, наприклад, зробити субтитри);
- кількістю авторських аркушів (так зазвичай тарифікується переклад літературних творів: один авторський аркуш — 40 000 символів або 22–23 сторінки тексту по 1 800 знаків).

2. Який формат готового письмового перекладу?

Готовий письмовий переклад зазвичай (якщо замовник не вказав інше) надається окремим файлом у текстовому форматі.

3. Як готується письмовий переклад та яке ім'я файла з готовим перекладом?

Рекомендується зберегти файл, надавши йому інше ім'я (MS Word “Save as / Зберегти як”). Коли переклад завершено повністю, рекомендовано зберегти копію файла під оригінальною назвою, додавши скорочену назву мови перекладу (наприклад, англійська — EN, українська — UA). Бажано назву файла писати латиницею. За вимогами замовника ім'я файла може бути перекладено.

4. Як розрахувати час, потрібний для перекладу?

Розраховуючи час, потрібний для перекладу, потрібно взяти до уваги таке:

- обсяг оригіналу та середній обсяг роботи, яка може бути зроблена (за годину, за день);
- вимоги до форматування тексту;
- час на вичитування та редагування тексту перекладу (обов'язково на наступний день після завершення перекладу);
- додаткові обставини, які можуть впливати на нормальну роботу перекладача (святкові дні, вимкнення електроенергії та інше).

5. Які є міжнародні стандарти для письмового перекладу?

ISO 17100:2015 is an international quality standard set precisely for the translation industry. It defines the requirements for the core processes, resources and other aspects necessary for delivering a quality translation service.

ISO 20771 is the International Standard for Legal Translation. It specifies the requirements for the competences and qualifications of legal translators, revisers and reviewers.

6. Що таке «завірений переклад», «сертифікований перекладач» в Україні?

За чинним українським законодавством, письмовий (а також усний) переклад НЕ Є сертифікованим видом діяльності. Тобто щоб робити переклади офіційно, не треба проходити сертифікацію, отримувати спеціальні дозволи чи ліцензії. Згідно з законами України, той, у кого є диплом філолога чи перекладача з відповідної мови, може робити офіційні переклади. Для цього треба пройти належну процедуру завірення перекладу у державного чи приватного нотаріуса.

Зверніть увагу, що нотаріус не повинен перевіряти якість перекладу. Нотаріус повинен підтвердити, що ви маєте диплом філолога чи перекладача з мови перекладу та засвідчити ваш підпис.

7. Чи потрібно перекладати пунктуацію?

Знаки пунктуації (! , ; : ?) зазвичай перекладати не треба. Але потрібно змінювати розділові знаки (. ,) в числах у фінансових показниках. Наприклад, англійське число 100,000,000 українською буде 100 000 000, а англійський десятковий дріб 3.54 — 3,54.

8. Що таке дефіс, довге та коротке тире?

На клавіатурі ми бачимо одну-єдину рисочку, а на практиці доводиться писати і так «—», і так «-», і так «-».

«Дефіс» «-» — орфографічний знак, що вживається всередині складних слів: будь-де, що-небудь та ін.

Довге тире — це правильний розділовий знак. Затискаємо Alt і одночасно набираємо 0151 на цифровій клавіатурі — маємо довге тире (—).

Коротке тире вживається тільки для позначення діапазонів чисел: 2–3 дні, роки 1939–1945 тощо.

Затискаємо Alt і одночасно набираємо 0150 на цифровій клавіатурі — маємо коротке тире (–).

Дефіс і коротке тире не можуть бути оточені пробілами. А довге тире з обох боків межує з пробілами — це правило.

References

1. Nikolaenko A. What are Translation Rates, and How are They Calculated in 2022? *PaLex*. URL: <https://palexgroup.com/blog/what-are-translation-rates-and-how-are-they-calculated-in-2022/> (дата звернення: 14.08.2024).
2. ISO 17100. *Вікіпедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/ISO_17100 (дата звернення: 14.08.2024).
3. Закон України “Про нотаріат”. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1993. № 39. Ст. 383. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення: 14.08.2024).
4. How to Use Em Dashes (—), En Dashes (–), and Hyphens (-). *Popular in Grammar & Usage. Merriam-Webster*. URL: <https://www.merriam-webster.com/grammar/em-dash-en-dash-how-to-use> (дата звернення: 14.08.2024).

UNIT III. INTERNATIONAL STANDARDS OF TRANSLATION

ISO 17100:2015 Translation services — Requirements for translation services.

1. Read the text and answer the questions.

1.1. Professional competences of translators.

Translators shall have the following competences:

a) Translation competence: the ability to translate content in accordance with 5.3.1, including the ability to address the problems of language content comprehension and language content production and the ability to render the target language content in accordance with the client-TSP agreement and other project specifications.

b) Linguistic and textual competence in the source language and the target language: the ability to understand the source language, fluency in the target language, and general or specialized knowledge of text-type conventions. This linguistic and textual competence includes the ability to apply this knowledge when producing translation or other target language content.

c) Competence in research, information acquisition, and processing: the ability to efficiently acquire the additional linguistic and specialized knowledge necessary to understand the source language content and to produce the target language content. Research competence also requires experience in the use of research tools and the ability to develop suitable strategies for the efficient use of the information sources available.

d) Cultural competence: ability to make use of information on the behavioural standards, up-to-date terminology, value systems, and locale that characterize both source and target language cultures.

e) Technical competence: the knowledge, abilities, and skills required to perform the technical tasks in the translation process by employing technical resources including the tools and IT systems that support the whole translation process.

f) Domain competence: the ability to understand content produced in the source language and to reproduce it in the target language using the appropriate style and terminology.

1.2. Translator qualifications.

The TSP shall determine the translator's qualifications to provide a service conforming to this International Standard by obtaining documented evidence that the translator can meet at least one of the following criteria:

a) a recognized graduate qualification in translation from an institution of higher education;

- b) a recognized graduate qualification in any other field from an institution of higher education plus two years of full-time professional experience in translating;
- c) five years of full-time professional experience in translating.

NOTE 1. In some countries translation degrees may be referred to by a different name such as linguistic studies or language studies. If the course includes translation training, it is considered equivalent to a translation degree.

NOTE 2. Noting that the word “graduate” can have differing application in differing educational jurisdictions, in this International Standard it includes the first-degree level of academic award issued by a recognised institution of higher education.

NOTE 3. Full-time professional experience means full-time or equivalent.

1.3. Professional competences of revisers.

The TSP shall ensure that revisers have all the translator competences, the translator’s qualification, and translation and/or revision experience in the domain under consideration.

1.4. Professional competences of reviewers.

The TSP shall ensure that reviewers are domain specialists and have a relevant qualification in this domain from an institution of higher learning and/or experience in this domain.

1.5. Competence of translation project managers.

The TSP shall ensure that project managers have the appropriate documented competence to support the TSP in delivering translation services to meet client and other project specifications.

Appropriate translation project management competence can be acquired in the course of formal or informal training (e.g. as part of a relevant higher educational course or by means of on-the-job training or through industry experience).

In the course of their training and the execution of their duties, translation project managers should develop a basic understanding of the translation services industry and a thorough knowledge of the translation process, as well as master project management skills.

2. Answer the questions.

- 1) Consider 6 competences that a professional translator must have and analyze their relevance for you.
- 2) What certain criteria should a translator meet?
- 3) How a reviser differs from reviewer?
- 4) What are the competences of revisers and reviewers?

- 5) What does a translation project manager do?
- 6) What are the key agents of the translation service industry?

3. Read the text.

2. Production process.

2.1. General.

The TSP shall ensure compliance with the client-TSP agreement from the moment it is confirmed to the agreed end of the project.

2.2. Translation service project management.

Each translation project shall be coordinated by a project manager who shall be responsible for meeting the requirements for all aspects of the production process and for managing the project in accordance with the TSP's procedures, the client-TSP agreement, and any other relevant specifications.

Project management shall include the following:

- a) identifying the key requirements and translation project specifications during the pre-production process and following the procedures and specifications throughout its production;
- b) supervising and monitoring the translation project preparation process;
- c) assigning a competent translator or translators to the translation project;
- d) assigning a competent reviser or revisers;
- e) disseminating information, issuing instructions related to the assignment, and managing the translation project to all parties involved;
- f) monitoring to ensure compliance with agreed upon schedule and deadlines;
- g) communicating any changes of the project specifications, if applicable;
- h) monitoring constant conformity to the client-TSP agreement, project specifications, and, where necessary, communicating with all parties involved in the project, including the client;
- i) ensuring translation and other queries are answered;
- j) managing and handling of feedback;
- k) verifying that the translation service specifications have been complied with before approving the target language content and giving clearance for its delivery to the client;
- l) delivering of the service.

Project management may also include the following:

- a) if applicable, assigning a competent reviewer or reviewers to the translation project;
- b) if necessary, implementing corrections and/or corrective action;
- c) monitoring to ensure the project does not exceed the agreed budget;
- d) preparing and issuing the invoice;
- e) completing other activities or tasks agreed with the client.

2.3. Translation process.

2.3.1. Translation.

The translator shall translate in accordance with the purpose of the translation project, including the linguistic conventions of the target language and relevant project specifications. Throughout this process, the translator shall provide a service conforming to this International Standard with regards to the following:

- a) compliance with specific domain and client terminology and/or any other reference material provided and ensuring terminological consistency during translation;
- b) semantic accuracy of the target language content;
- c) appropriate syntax, spelling, punctuation, diacritical marks, and other orthographical conventions of the target language;
- d) lexical cohesion and phraseology;
- e) compliance with any proprietary and/or client style guide (including domain, language register, and language variants);
- f) locale and any applicable standards;
- g) formatting;
- h) target audience and purpose of the target language content.

The translator shall raise any uncertainty as a query with the project manager.

2.3.2. Check.

This task shall at least include the translator's overall self-revision of the target content for possible semantic, grammatical and spelling issues, and for omissions and other errors, as well as ensuring compliance with any relevant translation project specifications. The translator shall make any corrections necessary prior to delivery.

2.3.3. Revision.

The TSP shall ensure that the target language content is revised. The reviser, who shall be a person other than the translator, shall have the competences mentioned in 1.3 in the source and target languages. The reviser shall examine the target language content against the source language content for any errors and other issues, and its suitability for purpose. This shall include comparison of the source and target language content for the aspects listed in As agreed upon with the project manager, the reviser shall either correct any errors found in the target language content or recommend the corrections to be implemented by the translator.

NOTE. Corrections can include retranslation. Any errors or other issues affecting target language content quality should be corrected and the process repeated until the reviser and TSP are satisfied. The reviser shall also inform the TSP of any corrective action he/she has taken.

2.3.4. Review.

If the project specifications include a review, the TSP shall ensure that the target language content is reviewed. The TSP shall require the reviewer to carry out a review to assess the suitability of the target language content for the agreed upon purpose and domain and recommend corrections to be implemented by the TSP. The TSP can instruct the reviewer to make corrections. The review includes assessing domain accuracy and respect for the relevant text-type conventions.

2.3.5. Proofreading.

If the client-TSP agreement and project specifications include proofreading, the TSP shall ensure that this service is provided. Where the proofreading reveals defects, the TSP shall make corrections and take appropriate action to remedy these defects.

2.3.6. Final verification and release.

The TSP shall have a process in place for final verification of the project against specifications by the PM before delivery to the client. After final verification and delivery, the TSP should have a process for invoicing and payment procedures.

4. Consider the following and answer the questions.

1. Make sure that you can understand and explain the following terms: check, revision, review, proofreading.
2. What are the constituencies of a project management?

5. Look through the glossary, clarify any unknown term.

Computer-aided translation (CAT) — part of translation workflow in which a variety of software applications are used to support the task of human translation.

Content — anything representing meaningful information or knowledge.

Domain subject field, sphere of knowledge or activity having its own specialized culture, social context, and linguistic characteristics.

Language register — variety of language used for a particular purpose or in a particular social or industrial domain.

Language service provider (LSP) — person or organization who provides language-related services.

Locale — set of characteristics, information, or conventions specific to the linguistic, cultural, technical, and geographical conventions of a target audience.

Machine translation output — outcome of machine translation.

Post-edit — edit and correct machine translation output.

Check examination of target language content carried out by the translator.

Project management — coordinating, managing, and monitoring a project throughout its complete lifecycle.

Proofread — examine the revised target language content and applying corrections before printing.

Review — monolingual examination of target language content for its suitability for the agreed purpose.

Revision — bilingual examination of target language content against source language content for its suitability for the agreed purpose.

Source language content — language content to be translated.

Style guide — set of editing and formatting instructions.

Target language content — language content translated from source language content.

Translate — render source language content into target language content in written form.

Translation service provider (TSP) — language service provider that provides professional translation services.

Translation — set of processes to render source language content into target language.

References

1. ISO 17100:2015 Translation services — Requirements for translation services. Published: edition 1. 2015. URL: <https://www.iso.org/standard/59149.html> (дата звернення: 16.08.2024).

UNIT IV. FUNCTIONAL SENTENCE PERSPECTIVE

1. Read the text.

Актуальне членування речення

(основоположник теорії — чеський лінгвіст І. Матезіус)

Актуальний тут означає діяльний, тобто йдеться про значення речення в конкретній ситуації висловлювання.

Речення з однаковим складом головних і другорядних членів можуть мати різне значення.

Членування означає поділ. У більшості речень виділяють дві частини:

1. Тема — інформація, що вже відома мовцям. Це вихідна частина повідомлення.

2. Рема — нова інформація, ядро висловлювання, актуально (тобто в конкретній ситуації мовлення) значуща частина. Те, задля чого будують речення.

Наприклад, порівняємо такі речення:

Сьогодні нарешті випав сніг.

Сніг нарешті випав сьогодні.

У першому нова інформація — *випав сніг*. У другому — *сьогодні*.

Члени речення ті самі, але сприймаємо повідомлення зовсім по-різному. Тобто в першому реченні рема — *нарешті випав сніг*, сьогодні — тема.

У другому рема — *сьогодні*, тема — *сніг нарешті випав*.

Якщо в кінці речення присудок, значить, акцент на дії (рема — присудок), і він має форму множини.

Якщо в кінці речення підмет — акцент на кількості (рема — підмет), і присудок має форму однини.

Тобто рема переважно знаходиться в кінці речення. Рема в реченні є обов'язковою, а теми іноді може і не бути. Це можливо, наприклад, під час діалогу, коли відому інформацію немає потреби озвучувати:

— *Куди він поїхав?*

— *Певно, додому.*

Друга репліка повністю є ремою.

Не поділяють на тему і рему односкладні непоширені речення, а також деякі двоскладні, у яких йдеться про існування якихось явищ:

Ранок. Була весна.

Такі речення повністю є ремою.

У двоскладному реченні межа між темою і ремою часто збігається з межею між групами підмета і присудка:

Не подобається мені / вся ця історія.

Або:

Вся ця історія / мені не подобається.

Не забувайте — рема в кінці речення.

У першому з цих речень відомою є реакція мовця, мета — повідомити, що спричинило таку реакцію.

У другому — історія для співрозмовників — відоме, тема, реакція мовця на неї — рема, основний зміст повідомлення.

Порівняйте два заголовки новин: у першому нам повідомляють, що саме підписав президент (*Президент підписав Виборчий кодекс*), а у другому — хто підписав документ (*Виборчий кодекс підписав президент*).

Але нерідко функції теми і реми не закріплені за головними і другорядними членами, групами підмета чи присудка. Темою чи ремою можуть бути будь-які члени речення.

Розглянемо заголовок:

У Львові не отримають воду на дев'ятьох вулицях.

Тут ремою є обставина *на дев'ятьох вулицях*.

Рема переважно в кінці речення. Але може бути і по-іншому.

В усному мовленні змінити місце реми може логічний наголос та інтонаційні засоби (паузи, темп).

Наприклад:

Як на Львівщині / карають підприємців, які порушують правила карантину — рема після косої риски.

Як на ЛЬВІВЩИНІ / карають підприємців, які порушують правила карантину — ремою стає обставина «на Львівщині», бо на цьому слові зроблено логічний наголос. Якщо текст написаний без будь-яких додаткових графічних засобів, рему всі сприймуть тільки як те, що в кінці.

Для чого це знати? Так ми розуміємо, що можна привертати увагу до різних частин повідомлення, тоді як інші частини можуть «просковзнути» повз адресата мовлення.

Через те, що в мисленні закладений стандартний поділ на тему і рему (рема — в кінці), будь-який спосіб змістити рему, перенести її в іншу частину речення є відхиленням від стандарту, а тому такі речення сильніше «подразнюють» наш мозок, ми краще запам'ятовуємо їх, зокрема те, що мовець виносить у рему.

Змістити місце реми можна за допомогою таких засобів:

1. Логічний наголос (в усному мовленні), графічне виділення — на письмі.

2. Використання часток, займенників тощо. Слово, якого вони стосуються, стає ремою:

І ТІЛЬКИ У ФРАНКІВСЬКОМУ РАЙОНІ / виконали план ремонту дахів.

У Франківському ж районі / виконали план ремонту дахів.

У цих реченнях рема на початку.

3. Повторення слів.

Люблю, коли зранку бачу за вікном нерушене полотно снігу.

Люблю шурхотіти опалим листям.

Люблю дивитися на набубнявілі бруньки — провісники теплого літа.

Тут ремою є слово «люблю».

Ще одним способом відійти від стандарту в поділі на тему і рему є парцелювання частин речення.

Парцелювання — це оформлення однієї синтаксичної одиниці (речення) кількома комунікативними одиницями (фразами). Парцелювання в мовленні відображають паузою, на письмі — крапкою або трикрапкою.

Згадаймо початковий варіант речення:

Сьогодні нарешті випав сніг.

Якщо застосувати прийоми парцелювання, речення може набути такого вигляду:

Сьогодні випав сніг. Нарешті.

Або:

Сьогодні нарешті випав... сніг.

У таких реченнях ремою є парцельований член, але також у ньому може з'являтися додаткова рема, особливо там, де ми використовуємо крапку.

Тобто ремою є обставина «нарешті» або підмет «сніг».

Що дає прийом парцелювання?

1. Така рема є значно сильнішою, порівняно з ремою у реченні без парцеляції.

2. Також цей прийом дає змогу актуалізувати одночасно декілька значень окремих частин речення.

Наприклад, заголовок:

Як стати зіркою?

Про що ми думаємо, коли читаємо це запитання? Насамперед про шоу-бізнес.

А повний заголовок виглядає так:

Як стати зіркою? На прапорі Євросоюзу.

Парцелювання створює ефект несподіванки, непідтверджених очікувань, може надавати текстові іронічного забарвлення.

Цей банк заощаджує. На клієнтах.

Бездомним куплять... пральні машини.

2. Consider the following information.

Functional sentence perspective (FSP). FSP examines the arrangement of the elements of a sentence in the light of its linguistic, situational and cultural context, determining its function within the paragraph and the text.

What is known, or may be inferred, or is the starting-point of a communication (the communicative basis. Is to be regarded as the theme of a sentence; the elements which convey the new piece of information (the communicative nucleus) is the rheme. Rheme in English is often signalled by an indefinite article, a determiner, a specific term, such as ‘Robert Smith’; theme by a definite article, a determiner, or a generic term, such as ‘Smith’. A further distinction in English between ‘Robert Smith’ and ‘Smith’ may be that the first is not known, the second is well known; or the first is used to distinguish one of a larger number of Smiths. (2; 78).

3. Analyze the following texts below. Consider their readability and what can be changed (if anything) to improve the texts’ quality.

а) До Києва прибули представники Міжнародного валютного фонду. Під час дискусій обговорюватимуть економічну політику влади України та виклики, що стоять перед економікою.

Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на заяву, яку зробив Ваграм Степанян, постійний представник Міжнародного валютного фонду (МВФ).

“Команда МВФ на чолі з Умою Рамакрішнан, заступником директора Європейського департаменту МВФ, розпочинає сьогодні у Києві зустрічі з представниками влади України та іншими партнерами”, — йдеться в заяві.

За його словами, дискусії фокусуватимуться на цілях економічної політики влади України та викликах, що стоять перед економікою України.

Команда МВФ також братиме 13 лютого участь в інавгураційному засіданні керівного комітету Фонду розвитку потенціалу України, що адмініструється МВФ. На цій зустрічі представників влади України, партнерів з розвитку та фахівців МВФ обговорюватимуться “пріоритети щодо посилення спроможностей України та підтримка МВФ цього важливого завдання”.

б) Більшість британських товарів, що постачалися до Росії, — напівпровідникові та комп’ютерні компоненти. Але 2023 р. до РФ також потрапили виготовлені у Великій Британії верстати з “комп’ютерним числовим керуванням” (КЧК) на суму приблизно 1,5 млн дол. Зазначається, що високоточні пристрої особливо корисні для оборонного виробництва і стали головною проблемою для союзників України.

Автори статті нагадали, що в листопаді США наклали широкі санкції на всіх значних російських імпортерів інструментів з КЧК, включно з деякими тими, які поставили обладнання на суму менше 200 тис. дол. після повномасштабного вторгнення в лютому 2022 р.

Інші компанії також збільшили свою експозицію на Росію 2023 р. шляхом збільшення експорту з Великої Британії або з виробничих потужностей за кордоном.

с) Як зазначає видання про готовність Білого дому надати Україні ракети класу “повітря-поверхня” з’явилася на тлі наземної операції ЗСУ у Курській області РФ, яка триває вже другий тиждень.

Остаточного рішення про відправку ракети ще не прийнято, але, за словами одного з посадовців адміністрації Байдена, вони зараз працюють над складними деталями.

Ці питання включають перевірку передачі чутливих технологій і забезпечення того, щоб українські літаки могли запустити таку ракету.

У матеріалі зазначено, що йдеться про JASSM — високоточну крилату ракету, яка призначена для ураження важливих, високозахисених стаціонарних і переміщуваних цілей з дистанцій поза зоною дії засобів ворожої ППО.

Завдяки таким ракетах в українських Повітряних сил з’явиться можливість атакувати ворожі цілі на відстань понад 320 кілометрів.

Поки тривають переговори в Білому домі і Пентагоні, представник адміністрації попередив, що попереду ще багато роботи, перш ніж будь-які ракети потраплять до України. Зокрема, необхідно переконатися, що наявні в Києві літаки радянської епохи і нещодавно поставлені F-16 зможуть запустити подібну ракету.

За словами двох співрозмовників, Пентагон вже працює з Україною над цими технічними питаннями.

Ракетами JASSM США дуже рідко ділились лише з кількома близькими союзниками.

d) Промислове виробництво в липні зросло на 5,1 % в річному обчисленні, що трохи не дотягнуло до прогнозу економістів, щодо зростання на 5,2 %, а також до 5,3 % зростання в попередньому місяці.

Безробіття в липні склало 5,2 %, що відповідає прогнозам аналітиків, але збільшилося з 5 % в червні та стало першим зростанням безробіття з лютого.

Президент Сі Цзіньпін зосередився на промисловості, особливо у високотехнологічному виробничому секторі, щоб підтримати економіку Китаю, оскільки трирічний спад на ринку нерухомості вдарив по споживанню домогосподарств і підірвав довіру інвесторів.

References

1. Актуальне членування речення. *Факультет журналістики. Львівський національний університет ім. Івана Франка*. 2020. URL: <https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Aktual-ne-chlenuvannia-rechennia-2020-1.docx> (дата звернення: 17.08.2024).

2. Newmark P. A textbook of translation. Prentice-Hall International, 1988. 292 p.

3. До Києва прибули представники МВФ: про що будуть переговори. *Рубрика*. 12.02.2024. URL: <https://rubryka.com/2024/02/12/do-kyueva-prybulu-predstavnyku-mvf-pro-shho-budut-peregovory/> (дата звернення: 17.08.2024).

4. Британці передали РФ ключове обладнання на \$100 млн, включно з дронами і напівпровідниками – *The Times*. *TCH: Світ*. 12.02.2024. URL: <https://tsn.ua/svit/britanci-peredali-rf-klyuchove-obladnannya-na-100-mln-vklyuchno-z-dronami-i-napivprovidnikami-the-times-2512003.html> (дата звернення: 17.08.2024).

5. Кутелєва І. Politico: США готові відправити Україні ракети великої дальності для F-16. *Європейська правда*. 15.08.2024. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/08/15/7192186/> (дата звернення: 17.08.2024).

6. Промисловість Китаю сповільнила зростання у липні — FT. *ElitExpert*. 15.08.2024. URL: <https://elitexpert.ua/ekonomika/promislovist-kitaju-spovilnila-zrostannya-u-lipni-ft/> (дата звернення: 17.08.2024).

UNIT V. QUALITY CONTROL AND ACCOUNTABILITY

Your reputation as a translator will be determined by the quality of the translations you produce. The question is, ‘Who or what determines an acceptable level of quality?’. The quality of a tangible object such as a metal bolt can be checked against a well-defined standard and such assessment can be objective. A translation is, however, an intangible entity and quality can be very subjective in many cases and control is a fairly mechanical process. There are certain guidelines which can be applied, and which rectify obvious errors.

The mere fact that you are a competent translator must be tempered by the realization that you have your limitations. Subject knowledge is essential. A client is not likely to be happy if you accept an assignment and then produce a poor-quality translation — even though you may have done your level best with the resources you have available. Ideally you should have your work checked by a colleague. This is however seldom practical, particularly if you are working in isolation. The luxury of checking is afforded only to people who work in a group or in partnership. Checking your own work is very difficult — you see what you want to see. By giving your translation to an independent checker you get the translation checked more objectively. You can of course reject the checker’s comment or come to a consensus.

5.1. Source text difficulties.

Source text difficulties are many but the two most common are linguistic content and its layout.

5.2. Translation quality in relation to purpose.

Apart from your skills and competence, there are three significant factors that determine the quality of a translation. Perhaps the most important factor to consider when producing a translation is what it is going to be used for. The principal applications for translation are:

- Information.
- Text scanning and abstracting.
- Publication.
- Legal.
- Notarizations or certification.

Some of these do of course overlap. Let’s look at the different applications in turn and consider the levels of quality control required.

5.2.1. Translation used for information.

In this case, the end reader must be able to understand the content of the original and for the translation to contain an accurate reflection of the facts and figures it contains. The client may even specify that the result does not have to be a complete translation since the intended reader may only be interested in certain facts. You may even be asked just to summarize the important elements of the text in a few pages.

5.2.2. Text scanning and abstracting.

There are occasions when a client may not wish to have a complete document translated for the simple reason that most of it may not be relevant. It is useful to the client if you can scan mentally through the document and extract the information required. It may be necessary to translate certain parts in full but you will have saved your client time as well as money. Administrative or legal details can be sorted out while the ‘meat’ of the proposal is being prepared.

Abstracting is a particular skill. It means gleaning details from a document and providing salient information (in translated form) in a fixed number of words. Several industries produce journals containing abstracts. By reading such journals, people are able to read the important points and determine whether a complete translation is warranted.

5.2.3. Translating a complete text for information.

Most translations produced for information purposes are complete translations. The translation needs to be completely accurate in terms of facts and figures. The aesthetic quality of the language is less important but should nevertheless be taken into consideration. The minimum quality controls carried out in this case are:

- Resolve any queries that you may have with a subject expert or the client.
- Check to ensure that all the text has been translated. This may sound elementary but you can easily be disturbed for a number of reasons and miss a word, line, paragraph or even page.
- Check all the figures and dates in the text and in tables.
- Carry out a spell check using your word processor program and grammar check if this facility is available.
- Pass the translation to a colleague for checking. He will be able to take a more objective view of the translation and will duplicate the checks you have made.
- Discuss any corrections with the checker, where required. The checker will have the same language capabilities as yourself but perhaps not the same level of ability or experience. Incorporate the corrections and changes where these are relevant. Repeat the spell check to ensure that the corrections and changes do not contain typing errors. You need to be aware that major decisions may be made based on the information you

provide in your translation, so there is no room for complacency or carelessness in your work. You can, however, safely say that the result does not need to be a literary masterpiece although the language should of course be correct.

5.2.4. Translations for publication.

This is where the work of the translator starts to get more serious. The translation may be published as a company document read by a restricted number of people, or it may constitute the basis of a very expensive colour publication. What you need to consider in this case is that a considerable amount of additional work will be done on your translation before the publication reaches its intended reader. If your translation turns out to be of an unacceptable quality, you may be liable for the cost of all the additional work done after your translation. The fact that your translation costs only 15% of the total production cost is of no significance. One thing you should be aware of is that you are not responsible for any additions or errors made to the text made by the client after you have finished your work on it. Ideally, you should have the opportunity of seeing the final version of the text before it is printed.

5.2.5. Translations used in advertising and marketing.

Producing advertising copy is an art and should really be kept apart from translation. Ideally, the translator should produce the most faithful rendering of the text possible, while being allowed due editorial license, and then hand over the copy to a copywriter or editor. The result may be perfectly correct but may be ‘the wrong colour’. Notes will probably be needed to explain why a certain concept won’t work in its translated form. This is something you need to discuss with the client before accepting an assignment. The client will, in all probability, have invested considerable resources in producing the final version of the text in the source language. Is it therefore not right that sufficient resources be devoted to producing advertising copy in a foreign language? Ideally, the text should be sent to the client’s agent or subsidiary in the country where the language is spoken. What sells in England won’t necessarily sell in Germany for example. Similarly, the methods used for marketing in one country may not be applicable to another country. Get a detailed specification from the client. You can only do what the client asks for. So get all the necessary details in writing. It’s no use referring to an obscure telephone conversation when the project has gone off the rails. After all, quality is providing what the client has asked for and, if this is not documented, your argument is severely weakened.

Consider the following points before starting a translation:

- What type of publication is the translation going to be used in?
- What style of text is required — how much editorial licence is allowed or required?

- Is a copywriter going to work on the text?
- Does the translation need to be fitted into a given space. Remember, a translation will not produce the same number of words as the original text.
- What is the client going to do with the translation?
- Who is going to be responsible for verifying the translation?

Many translators are unaware of all the additional work that is done once they have sent the translation to a client. The level of feedback to the translator is often low or non-existent. It is usually when the translation is poor or exceptionally good that any comment is heard.

5.2.6. Producing a translation that will be used to make further translations.

There are many occasions when translations into English are subsequently translated into other languages. In such cases, the translator must bear in mind that the second translator must not be faced with ambiguities that did not exist to the original text. As in all cases, the quality of the translation is determined by the quality of the source language. This is sometimes called the GIGO factor — Garbage In, Garbage Out!

5.3. Localization.

The quality of your translation may be perfectly adequate, but the style and presentation may not suit the intended market. The best results we achieve are produced by working together with the client's offices abroad so that they add their comments on the translation before the final version is submitted to the client. This can be very useful since those working in the country where the language is spoken are aware of current language usage and any appropriate jargon. This is particularly important in marketing. A brand name that is perfectly acceptable in one country may sound ridiculous in another. (Mitsubishi 'Pajero', Swedish 'Plopp' chocolate etc).

5.4. Translations for legal purposes.

This is where the work of the translator really starts to get serious. The position of a comma in a sentence could change the verdict. Translating a legal text is not easy. There are concepts in law which may exist in one country yet not in another. What does the translator do in this case? Footnotes are often preferable to translator's notes at the end of the text. Footnotes make immediate reference to the item in question and draw the reader's attention to the fact straight away.

If your translation is going to be used as evidence in a court of law, you must consider the responsibility you have. Probably the translation will have to be notarized. In a few cases, a notary public may have a knowledge of the language you have translated and can check that your translation is correct. Others merely witness a written statement that you have made and affix their seal. The level of quality control required

is very high and your charges should reflect the cost of the additional checking work that must be done. If your legal translation is made for information purposes only, you should add a statement at the end of your work in line with the following. ‘Although due care and attention has been given to this translation, it should not be considered a legal document, and the original language document takes precedence over this translation in any dispute over interpretation’. Apart from making the standard checks, you need to be able to say, hand on heart, ‘Is this translation as accurate as I can make it?’. You will come across legal concepts that may not exist in the target language, and a literal translation will be entirely unacceptable. You must be able to understand fully the implications of what is said in the source language and produce the nearest accepted equivalent in the target language. This type of translation may demand translator’s notes. Not to cover up your own inability to understand the source text, but for example to explain that a legal concept that exists in the source language may not exist in the target language. A typical example is the proper name of a legal enactment. Where there is no official translation, it would be suggested that you write out the proper name and then provide an explanatory translation in brackets. Naturally the amount of time taken in checking and verification is far greater than for a text intended for information only. Incidentally, patent translations should be included in this category.

Notarization or certification?

Translations for notarization or certification demand the same level of quality control as for legal translations. The difference between the two is that you sign your name to confirm the quality of the translation you have produced.

5.5. Production capacity.

Such sentiment must however be tempered by commercial realism. Clients seldom have any idea how long it takes to produce a proper translation. Quite often they will revise the urgency of the work if they realise that you will charge extra if you need to work overtime. We as translators must have the long-term goal of getting clients to realize that producing good, accurate translations takes time. Similarly, clients must be aware that the level of quality control that is possible in a short time is limited.

Staff translators produce on average around 35,000 words a month. This workload includes checking the equivalent number of words produced by other translators. This works out at about 1,500 words a day. For instance, if a translator is capable of keying in 9,000 words in a day, but that is an unrealistic figure to work on since it cannot be sustained and does not include any quality control. It also means that (s)he works a much longer day — tiredness creeps in and this inevitably leads to mistakes.

The time taken to check someone else’s translation depends on the quality of the translation, the quality of the source text, and the degree of checking required. A text can be quickly scanned to ensure that everything has been translated and that figures / dates are correct but, as the name suggests, this is only a simple check carried out quickly.

Proper word-for-word checking takes a lot more time. Assuming that the translation is of a good draft standard, a competent checker is able to check in the region of 1,500 words an hour. This equates roughly to about 5 pages of A4.

If a translation is going to be used for publicity or marketing, it will also need to be checked and edited by a competent copywriter or editor. Likewise, it may need localization. Consequently, if time or resources are not available to do these tasks, then the quality of the finished article will suffer.

Production capacity using translation tools.

As the use of translation tools becomes more widespread there will inevitably be the perception that the computer is doing the work and fees should be in relation to this. The strongest argument that we as translators must make is that the client is paying for the translator's intellectual and professional skills as 'knowledge workers'. The translator may use translation tools to facilitate translation production but the process still needs the translator to make the appropriate intelligent decisions and intellectual choice. The client benefits by the translator using translation tools, such as translation memories and terminology tools, in a number of ways:

- absolute consistency in the use of terminology;
- faster turnaround;
- previous translations are available as reference.

5.6. Be honest with the client.

It is always tempting to accept an assignment even if you are short of time. It is up to us translators to try and educate clients and get them to accept that good, accurate translation takes time. When faced with unrealistic or even impossible deadlines, we decline the work — and explain why. We would rather turn down work than produce a poor-quality translation that could damage our reputation.

5.7. Quality takes time and costs money.

What you can charge for a translation depends on the level of quality you produce. Some clients are unaware of the need for independent checking and localisation. This is why it is so important to ask the client what the translation is going to be used for. Clients must be educated to understand the amount of time it takes to produce a translation. It's not just a case of reading the source text and letting the words of the target language flow from our fingers. We may need to do additional research, pick the brains of colleagues, or even spend a significant amount of time formatting the text to suit the client's requirements.

There is always the dilemma that somebody else may be prepared to do the work within the client's deadline. You must make the choice as to whether you accept the work and that you can produce work according to the client's specifications within the

required deadline. There is no easy answer to this unless the profession does some serious client education.

5.8. Pre-emptive measures.

There are fundamental questions you must ask before accepting a translation assignment:

- What is the subject? Do I feel confident with my knowledge of this subject?
- Could I see a few typical example pages for assessment?
- What is the volume of work and when is it required by?
- What is the translation going to be used for? Information, publication or legal purposes?
- Are previous translations or reference material available?
- Is anybody available to answer any queries?
- In what form is the translation to be presented?
- Will the client be sending the translation to a foreign subsidiary for checking?

If so, can constructive comments be relayed back to me?

- Is there a particular house style to be adhered to?

Determining the quality of a translation is a very difficult exercise and perhaps the commonest cause of dispute. (If everybody were to produce the same style of translation then life would be very boring.) Personal style is all important and the translator's own style may differ to the style adopted by the client. If we were to give a translation to ten translators, we would not receive ten identical translations. Yet each translation would be equally valid.

5.9. Quality control operations.

Translation is not a quality control operation per se but its quality sets the tone of the final product. The quality of the translation you produce will however be governed by the quality of the source text.

Glossary compilation When working with new material it is always helpful to draw up a glossary of unknown terms or terms that are specific to a given client. Whether you do this by reading the text before you start or as you are working through the text depends on your own way of working. I tend to go straight into a text and list unknown items as I am going along.

Some of the questions may be answered as you continue with the text. Mark any items clearly in the text so that you can pay particular attention to them when you come to proof reading and editing.

Armed with your list of queries, you can approach your client for an explanation. After all, your client knows his own business (or should do). There are occasions, however, when it is obvious that the author has not read through the text and, when confronted with your query, will alter the text accordingly.

Spell checking Having a spell-checking program is not only necessary but an indispensable tool. A word of caution however: it will indicate only that a word is incorrectly spelt or unrecognizable. It will not tell you that you have used a word that is out of context (toward as opposed to two, for example). Its greatest advantage is clearing up all the small irritating typing mistakes that are so difficult to spot, particularly when checking your own work. Don't forget to repeat the spell check after having incorporated editorial changes.

Proofreading (own work) Proofreading your own work is perhaps the most difficult task in the process of translation. And spell checking is definitely not a substitute. Try to follow a number of simple rules when proof reading:

- Make sure that you have translated everything by checking page against page, paragraph against paragraph, table contents against table contents. This may seem elementary but being disturbed by the phone, for example, can cause you to restart elsewhere in the text — particularly if sections are similar. Use a ruler to mark your place in the source text as you work through line by line.
- There are occasions where you will split or merge paragraphs, so take this into consideration when checking contents against contents.
- Make sure that the headings in the Contents agree with the headings in the body of the text.
- Consider the items you marked for particular attention.
- Read your text as a piece of original text and not as a translation. Does anything sound strange? Can you recognize the structure and syntax of the source language?
- Check names and numbers.
- Read again as a piece of original text once you have incorporated all your edits.
- Run the spell check once more.

Checking (other person's work) It is a fact of life that it is far easier to see other people's mistakes than your own. You will be able to walk past somebody else's computer and spot a mistake on screen instantaneously. This is why having the work checked by a second person is invaluable. The operations involved are essentially the same as when proofreading your own work. Ignore the source text initially and read the target language text as though it were a piece of original writing and not a translation. Refer to the source text only after having read the translation. Then repeat the exercise of making sure that everything has been translated. One of the most sensitive considerations when checking another person's text is style. Style is so individual, and criticism is not accepted lightly. If the translation is correct, and the style is not inappropriate, leave well alone. Any piece of text can be rewritten — just consider how a tabloid newspaper reports the same event compared with a quality newspaper.

Bear in mind the difference between checking and editing. Checking is intended to bring factual errors and inconsistencies to the attention of the original translator.

Editing is revising the text for a specific purpose and goes beyond what the translator is normally asked to do.

Checking and proof reading take time if they are to be done properly. It takes about an hour to proofread about 5 pages of translated text and compare it with the original (assuming about 300 words per page).

A text can also be scan checked. This merely determines whether or not all the text has been fully translated but includes spot checks to determine the quality of the actual translation. These may indicate whether complete checking of the actual translation is warranted. Updating own work with checker's / quality controller's or client's revisions of draft This is self-explanatory. You may wish to disregard some of the comments, particularly if they concern individual style and not syntax or technical errors. You'll need to be diplomatic about client's comments — if they are obviously incorrect then the fact will need to be noted.

5.10. Deadlines.

It is unfortunate that, in many cases, it is the client who dictates or attempts to impose a deadline. It is up to the translation profession to endeavour to educate clients by stating that adequate time is necessary to do a good job. Of course, this attitude must be tempered by commercial considerations. If you can't do the job in time then there is somebody else willing to sacrifice leisure time to meet the client's demands. The client is of course working to a fixed deadline for submitting his bid but has given little consideration to the fact that the translator needs adequate time to do his part of the work. This is, of course, a prime case for making an additional charge for working unsociable hours.

5.11. Splitting a translation between several translators.

A translation should ideally be done by one person. This avoids conflicts over style, choice of terminology, formatting and other considerations. Some problems can be avoided by having a project coordinator who is responsible for the final document. But this is not always a practical consideration among freelances unless a specific fee is agreed for coordination and harmonisation.

Each of the translators involved needs to be furnished with the following information at the start of the project:

- The name and telephone number of the project coordinator.
- A project schedule showing the planned progress of the work.
- Who is responsible for translating and checking the different sections:
- Specific layout requirements:
 - left, right, top and bottom margins,
 - typeface or style sheet,

- pagination.
- Glossary of terms to be used.
- Reference material.

Since there is always disparity in style and choice of terminology, it is advisable in members of the group work to produce a glossary as the project progresses. Again, one person should accept responsibility for keeping this updated. The use of computer-aided translation and terminology management software can facilitate this.

References

1. Samuelsson-Brown G. A Practical Guide for Translators. Multilingual Matters, 2010. 201 p.

UNIT VI. TRANSLATION OF THE PROPER NAMES

Фахівці з перекладу радять застосовувати таке правило: «Починаючи переклад власної назви, переконайся, чи існує вже її переклад. Це потрібно для того, щоб випадково не створити нову власну назву. А якщо власна назва є маловідомою, тоді потрібно перекладати її самостійно».

Зазвичай достатньо знати чотири способи перекладу власних назв.

Отже, власні назви українською мовою передаються за допомогою:

- транскрипції;
- транслітерації;
- калькування або
- поєднання цих способів.

Транскрипція

Під час передачі слова за допомогою транскрипції воно записується літерами мови перекладу, враховуючи водночас еквівалентність звуків і подібність звучання слова вихідною мовою.

Через відмінності деяких звуків в українській та англійській мовах зазвичай існує декілька варіантів транскрипції. Транскрипції підлягають різні власні назви (імена та прізвища людей, назви географічних об'єктів, небесних тіл, установ, організацій, морських і річкових суден, фірм, готелів, ресторанів, газет, журналів, сценічних постановок тощо).

Транслітерація

Транслітерація — це формальне відтворення початкової лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови перекладу; буквена імітація форми початкового слова.

Транслітерацію застосовують тоді, коли мови мають різні графічні системи (наприклад, англійська, українська), але літери (чи графічні одиниці) цих мов можна поставити в якусь відповідність один одній, і згідно з цими відповідностями відбувається міжмовна передача власних назв.

Незалежно від значних відмінностей між системами фонем двох мов, низка власних імен англійською мовою перекладаються українською лише шляхом транслітерації: *Barbara* — *Барбара*; *Rita* — *Рита*. Певні англійські власні назви транслітеруються шляхом пропуску або додаванням однієї або двох літер українською мовою: *McDonald* — *Макдональд*; *Jupiter* — *Юніпер*.

Власні імена англійської мови або транскрибуються, або транслітеруються (або частково перекладені та частково транслітеровані) українською мовою.

Транслітерація імен та прізвищ у паспортах громадян України для виїзду за кордон

Прізвище та ім'я особи (заявника) до Єдиного державного демографічного реєстру вноситься латинськими літерами під час формування заяви-анкети для оформлення паспорта громадянина України (у вигляді картки) або паспорта для виїзду за кордон. Важливо, що відтворення прізвища та імені особи латинськими літерами здійснюється відповідно до Правил, затверджених Постановою КМУ від 27.01.2010 № 55. Така транслітерація виконується автоматично після внесення прізвища та імені заявника до відповідних полів заяви-анкети кирилицею.

Тобто правила транслітерації регламентуються Постановою КМУ від 27.01.2010 № 55 (зі змінами). Ознайомитися нею можна за цією вебсторінкою: URL: <https://bit.ly/3wPQGpk>

Транслітерація здійснюється шляхом відтворення кожної літери латиницею згідно з транслітераційною таблицею, яка складається з транслітераційних пар, де пара — це кирилична літера і відповідна до неї латинична літера, що мають однакову чи подібну вимову. Перевірити транслітерацію можна за допомогою сервісу «Перевірка транслітерації», а саме: URL: <https://bit.ly/3uCAKEh>

Отже, транслітерація прізвищ та імен осіб і географічних назв здійснюється шляхом відтворення кожної літери латиницею.

Калькування

Калькування — це засіб перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом заміни її складників (морфем або слів) їх лексичними відповідниками у мові перекладу.

Калькування зазвичай застосовується до термінів, широко вживаних слів і словосполучень:

- *Supreme Court* — *Верховний Суд*;
- прізвиська людей (особливо королів, королев, князів, принцес, царів та цариць) майже завжди перекладається незалежно від мови, з якої вони походять: *King Richard the Lionheart* — *король Річард Левине серце*; *Князь Ярослав Мудрий* — *Prince Yaroslav the Wise*;
- географічні назви гір, озер, морів тощо передаються шляхом калькування, якщо до них входять компоненти, що перекладаються: *Ivory Coast* — *Берег Слонової Кості*, *the Black Sea* — *Чорне море*, *Black Forest* — *Чорний ліс*.

Транспозиція

Транспозиція полягає в тому, що власні назви в різних мовах, які розрізняються за формою, але мають загальне лінгвістичне походження, використовуються для передачі один одного. У разі транспозиції слово або частина оригінального слова передається в українській мові з використанням тих самих лексичних засобів, які

використовуються у вихідній мові. Зазвичай використовуються варіанти імен, висхідні до імен-прототипів (біблійних, латинських або грецьких). Наприклад, відомі імена, як-от *Adam* і *David*, можуть бути перекладені українською мовою як *Адам* та *Давид* (біблійні чи історичні), або як *Едем* і *Девід* (загальні народні імена).

Як перекласти назву компанії з української на англійську

Якщо виконується переклад назви компанії, яка вже зареєстрована, треба використовувати назву компанії, яка прописана у пункті статуту «назва компанії англійською». Якщо виконується переклад статутних документів, то працюють такі правила:

1. Назва компанії не перекладається, а транслітерується.

Транслітерація дає змогу зберегти українську назву, але робить її зручною для розуміння іншою мовою. Тому, наприклад, для ТОВ «Енергія» допускають два англомовні варіанти:

а) повна транслітерація — *TOV Energiia*;

б) транслітерація назви та підбір відповідної організаційно-правової форми серед закордонних аббревіатур — *Energiia LLC* або *Energiia Ltd*.

Вибір варіанта залежить від конкретної ситуації. Якщо потрібен двомовний документ, який використовуватимуть на території України, можна скористатися першим способом. Другий варіант підійде для іноземного ринку як більш зрозумілий. Хоча і не дуже коректний, бо між українським ТОВ та іноземними аналогами все ж є невелика різниця і по суті, і у правовому положенні.

У суто юридичних документах (статут, міжнародний контракт тощо) краще використовувати повну транслітерацію і надавати відповідник англійською. Це допоможе запобігти неправильному трактуванню назви організаційно-правової форми власності (наприклад, у разі судового розгляду).

Наприклад, *Товариство з обмеженою відповідальністю «Плюс»* — *Tovaristvo z Obmezhenu Vidpovidalnostu /Ukrainian Limited Liability Company/ Plus*.

Відповідність українських організаційно-правових форм підприємств англомовним аналогам:

- Державне підприємство (ДП) — State Enterprise.
- Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) — Limited Liability Company.
- Приватне підприємство (ПП) — Private Enterprise.
- Науково-виробниче підприємство (НВП) — Research and Production Enterprise.
- Закрите акціонерне товариство (ЗАТ) — Closed Joint-Stock Company.
- Відкрите акціонерне товариство (ВАТ) — Open Joint-Stock Company.
- Науково-виробниче приватне підприємство (НВПП) — Research and Production Private Enterprise.

- Виробниче торгово-комерційне приватне підприємство (ВТК ПП) — Production Commercial Private Enterprise.
- Спільне підприємство (СП) — Joint venture.
- Науково-виробнича фірма (НВФ) — Research and Production Company.

Як українцю розуміти іноземні організаційно-правові форми підприємницької діяльності

- Public Limited Company — публічна компанія з обмеженою відповідальністю.
- Ltd / Limited, Inc / Incorporated або Corp. / Corporation — компанія з обмеженою відповідальністю.
- LDC / Duration Company — компанія з обмеженим терміном.
- IBC / International Business Company або IC / International Company — міжнародна комерційна компанія.
- ...& Co / and Company — повне товариство.
- LP / Limited Partnership — командитне товариство.
- Exempted company — звільнена від податків компанія.
- Non-Resident Company — компанія-нерезидент.
- Qualified Company — компанії зі спеціальним статусом, які самі обирають податкову ставку.

Summary of proper names translating.

1. People:

Transliteration / transcription or mixed: *John Smith* — Джон Сміт.

To get the appropriate option we can Google the name with the key “pronounce” e.g. *William Galvin*; pronounce — Віліям Гелвін.

2. Companies (not translated):

1) Transliteration / transcription or mixed indicating the type of the firm: *Associated Press* — агенція / агентство Ассошіейтед Прес.

2) As is with indication of the company’s type in Ukrainian: *First Republic* — банк *First Republic* / банк “*First Republic*”.

3) Existing translation (even though it may be a mistake, but it is used in the TL*): *Nike* — Найк.

3. Organizations (partially translated):

1) Transliteration / transcription or mixed with indication in TL of the type of organization: *Pew Research Center* — Дослідницький центр П’ю.

2) Transliteration / transcription or mixed with slashed italicized translation ГО “*Vsi razom*” — NGO *Vsi razom* /All together/.

4. Names of the regulatory bodies and state organizations (translated):

Always translated (abbreviations may be preserved in SL, if there are no established equivalents):

1) Literal translation with compulsory explanation what does this department do — *Executive Financial Services (EFS)* — команда роботи з Керівниками фінансових служб (КФС) / команда роботи з Керівниками фінансових служб (EFS).

2) Description translation of the department (with SL abbreviation): *Executive Financial Services (EFS)* — Команда з моніторингу і консультації вищих керівників компанії, які надають фінансові послуги (EFS).

3) Using the existing translation: *The Securities Exchange Commission (SEC)* — Комісія США з цінних паперів і бірж (SEC) / Комісія США з цінних паперів і бірж (КЦПБ).

References

1. Венцковський С. Особливості перекладу назв та організаційно-правових форм компаній. *Юридична Газета online*. 21.10.2022. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/osoblivosti-perekladu-nazv-ta-organizacijno-pravovih-form-kompaniy-.html> (дата звернення: 03.06.2024).

2. Цивільний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003. № 40–44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 03.06.2024).

3. Колодник Л. Переклад власних назв: 4 ефективні техніки. *Вища школа адвокатури НААУ*. 06.07.2023. URL: surl.li/nyugur (дата звернення: 03.06.2024).

UNIT VII. TRANSLATING SOCIAL AND POLITICAL TEXTS

1. Read the text and define the following: who is the author (why), target audience, the scale of formality.

2. Find the appropriate meaning of the words in bold in the Cambridge dictionary.

3. Analyze how the author presents the information from theme-rheme viewpoint.

CBS News poll: Gender gap, enthusiasm, economy make for tight Harris-Trump race on Democratic convention eve

By Anthony Salvanto, Jennifer De Pinto, Fred Backus, Kabir Khanna

When Kamala Harris became the Democratic presidential nominee, the party saw a major surge in enthusiasm from its voters. It pulled the party into an effectively even race with Donald Trump and Republicans, and it has continued to motivate Democrats to vote today.

She and Trump are even across the battleground states that will decide the Electoral College, and now Harris has a 3-point **edge** nationally.

The late-changing campaign has also opened an historic dynamic, a race within the race to define both Harris and the key issues.

Trump, for his part, keeps a lot of his advantages: he leads with people who say the economy is a major factor, and he leads with voters who say they aren't doing as well financially.

Yet voters tell us it's about more issues than that — abortion, the state of democracy, the border among them — and the contest is marked by a pronounced gender gap between men and women and very different views of which candidate would help them.

Heading into the convention, many voters are still learning about Harris, creating a crucial test for the party this week. A third says they don't yet know what she stands for. Most voters think her views are similar — but not entirely the same — as Joe Biden's. And she's somewhat — but not entirely — seen as connected to **Mr. Biden's economy**.

Democrats have continued to close the gap with Republicans in expressing their intention to vote; today, they are effectively even with Republicans in saying so.

4. Study the machine translation of this text. Can you find any errors and cases of inappropriate translation?

**Опитування CBS News: Гендерний розрив, ентузіазм
та економіка створюють напружену гонку між Гаррісом і Трампом
напередодні з'їзду демократів**

Ентоні Сальванто, Дженніфер Де Пінто, Фред Бакус, Кабір Ханна

Коли Камала Гарріс стала кандидатом у президенти від Демократичної партії, партія відчувала значний сплеск ентузіазму з боку своїх виборців. Вона вивела партію на фактично рівну дистанцію з Дональдом Трампом і республіканцями та продовжує мотивувати демократів голосувати і сьогодні.

Вона і Трамп навіть знаходяться в штатах, де вирішуватиметься доля Колегії виборщиків, і зараз Гарріс має перевагу в 3 пункти в національному масштабі.

Кампанія, що пізно змінилася, також відкрила історичну динаміку — перегони всередині перегонів, які визначають як Гарріс, так і ключові питання.

Трамп, зі свого боку, зберігає багато своїх переваг: він лідирує серед людей, які вважають економіку головним фактором, і серед виборців, які кажуть, що їхні фінансові справи йдуть не так добре.

Проте виборці кажуть нам, що йдеться про набагато більше — аборти, стан демократії, кордони між ними — і змагання відзначається яскраво вираженим гендерним розривом між чоловіками і жінками, а також дуже різними поглядами на те, який кандидат їм допоможе.

Напередодні з'їзду багато виборців все ще дізнаються про Гарріса, що створює вирішальне випробування для партії на цьому тижні. Третина каже, що вони ще не знають, за що вона виступає. Більшість виборців вважають, що її погляди схожі — але не повністю збігаються — з поглядами Джо Байдена. І її дещо — але не повністю — вважають пов'язаною з економікою пана Байдена.

Демократи продовжують скорочувати розрив з республіканцями у вираженні свого наміру голосувати; сьогодні вони фактично зрівнялися з республіканцями у цьому питанні.

(Translated with www.DeepL.com/Translator (free version))

5. Suggest your variants of translation of the text.

6. Read the text and define the following: who is the author (why), target audience, the scale of formality.

CHICAGO — For most of the past decade — once Donald Trump established that he was not **a novelty candidate but the leader of a slavishly devoted political movement** — **Democrats commonly have excoriated him as a figure of singular menace.**

This rhetoric was nothing if not sincere. But the denunciations also gave Trump something he craved and used to powerful effect: **They validated that he was a large**

and historically consequential figure. To call someone singular, even in his iniquity, is a way of building him up, even as the ostensible aim was to tear him down.

7. Translate the sentences in bold into Ukrainian, using the context.

References

1. CBS News poll: Gender gap, enthusiasm, economy make for tight Harris-Trump race on Democratic convention eve / by A. Salvanto, J. De Pinto, F. Backus, K. Khanna. *CBS News*. 18.08.2024. URL: <https://www.cbsnews.com/news/new-poll-kamala-harris-policies-trump-democratic-convention-2024/> (дата звернення: 15.01.2024).

2. Harris J. F. The Obamas' Approach to Trump: Make Him Small. *Politico: magazine*. 08.21.2024. URL: <https://www.politico.com/news/magazine/2024/08/21/obamas-dnc-attack-trump-column-00175334> (дата звернення: 15.01.2024).

UNIT VIII. TRANSLATING FINANCIAL TEXTS

1. Read the text, identify the author, the reader and the possible difficulties in translation.

Morgan Stanley Is Fined Over First Republic Insider Sales

*Regulator's findings show several breakdowns in bank's **wealth-management unit***

Morgan Stanley agreed to pay \$2 million to settle the investigation by the Massachusetts securities regulator. The bank neither admitted nor denied wrongdoing.

The Wall Street Journal reported that the chairman and several executives at First Republic sold more than \$12 million in stock in the months running up to a banking crisis last spring that led to the collapse of First Republic, the second-largest bank failure in U.S. history.

The Massachusetts Securities Division investigation found that Morgan Stanley failed to ensure that First Republic's then-Executive Chairman James Herbert II, whose trades matched details in the **consent order**, wasn't trading on material nonpublic information. Herbert sold shares three times in the months before his bank's failure, avoiding some losses in the subsequent wipeout.

The investigation didn't accuse Herbert, who wasn't identified by name in the consent order, of **insider trading**.

Massachusetts Secretary of the Commonwealth William Galvin said the case highlighted how banks have struggled both with monitoring their clients and managing their risks.

"What is going to make sure that the process in the banking industry going forward is sufficiently regulated to protect investors and, most importantly, depositors?" said Galvin in an interview.

"Morgan Stanley is pleased to have resolved this matter," said a Morgan Stanley spokesperson.

A spokesman for Herbert declined to comment.

The consent order is the latest **black eye** for Morgan Stanley's wealth-management division. The unit is both a crucial profit center responsible for about half of the company's total **revenue** of late but is also under heavy scrutiny from regulators over how it **vets** and monitors clients.

The investigation into the First Republic trades identified several breakdowns across different teams in the Morgan Stanley wealth-management department that are tasked with approving, executing and monitoring potentially problematic trades.

Herbert's sales were executed by a California branch that served **ultra-high-net-worth** customers. As an insider of First Republic, Herbert's trades were subject to additional review by the bank's so-called Executive Financial Services, or EFS, team, which specializes in trading by company executives.

The investigation found that Herbert's sales weren't preplanned under so-called **10b5-1 executive trading plans**, which help avoid appearances of trading on **nonpublic information**. Morgan Stanley didn't receive affirmation from Herbert whether he possessed nonpublic information.

Then, the **EFS** team decided that Herbert's trades didn't need their approval due to a nearly century-old quirk in securities laws. The bank's securities were regulated by the Federal Deposit Insurance Corp. instead of the **Securities and Exchange Commission**, which regulates the shares of nearly every other U.S. public company. As a result, Morgan Stanley removed the coding that routed Herbert's trades to EFS.

When First Republic's share price collapsed weeks later, Morgan Stanley's monitoring system began flagging Herbert's recent trades for potential insider trading.

A member of Morgan Stanley's monitoring team reviewed the trades based on one of the alerts. According to the investigation, the employee reviewed the trades for one minute. In closing the alert, the employee wrote that "an internet search found no connection between client and [First Republic]."

The bank later used the employee's failure to establish the connection between First Republic and its top executive as part of educational training on how to review insider trading alerts and "how to conduct internet searches."

Separately, after the Journal's story published, an employee of Morgan Stanley's Global Financial Crimes unit reviewed the trades, independently of any internal alert or warnings from other Morgan Stanley employees, according to the consent order.

That review found that the sales enabled Herbert to avoid a near complete loss on the trades, that they were out of pattern and that Herbert had made public statements about First Republic's operations that were later shown to be inaccurate.

As part of the settlement, Morgan Stanley agreed to conduct an internal review of policies around the trading of senior executives at publicly traded companies and provide training on the prevention and detection of insider trading, the regulator said.

2. Consider the vocabulary. Find the meaning of the following terms on the Internet using the tips.

TIPS: — Searching the phrase in quotations marks will give you more precise results.

e.g. "wealth-management"

— Type term with "meaning" key. The search engine will give you the definition or detailed description of the term. *e.g. "wealth-management" meaning.*

— The key "українська" will give the results if there are two languages sites. *e.g. "wealth management" українська.*

Wealth management, consent order, insider trading, material Information, black eye, revenue, vet, ultra-high-net-worth, 10b5-1 plans, Material Nonpublic Information, Executive Financial Services (EFS), Securities and Exchange Commission (SEC).

3. Some tips and samples of the text analysis.

1. Even though the title (media articles, books, movies) is translated the last we start analyzing it first.

Morgan Stanley Is Fined Over First Republic Insider Sales

There are two names — *Morgan Stanley*, *First Republic*, a key word — *fined* and a key-phrase — *insider trade*.

Check the names with Google. The check will give us the information about entities (form of pronoun substitute, компанія — вона, банк — він, видання — воно...) and understanding who is who.

Identify the meaning of the verb *to fine* (штрафувати). Then it becomes clear that the amount of fine is \$2 mln, the reason of the fine is the results of investigation (перевірки, тому що по-перше, розслідування проводять правоохоронні органи, а не регулятивний орган “Комісія з цінних паперів і фондовому ринку” (Securities Exchange Commission), по-друге, to settle the investigation — сплатити штраф за результатами перевірки).

2. The text is well structured, several terms and key issues are repeated. Observe the integrity of the translation, give the terms and key issues same translation (do not use the synonyms they may embarrass the reader).

Consider the appropriate translation of the following regarding the context: *investigation, consent order, regulator, trades, insider sales*.

3. Decide what approach you will use to deal with the proper names (*here we have names of the companies, names of the people, names of the media, names of the departments and state entities*). Remember not to change the approach (*e.g. translation of Morgan Stanley — фінансова компанія «Morgan Stanley» shall be preserved in the whole text, the approach of writing of the names of the companies as is with description shall cover other names: банк «First Republic», газета «Wall Street Journal»*).

4. The title in media has the following important traits: it is short (the number of words is limited), it contains the most important information (every word matters most), it can be translated descriptively (there is no mandatory rule to preserve the translation of every word in the SL).

1. Translate the text.

References

1. Foldy B., Andriotis A.-M. Morgan Stanley Is Fined Over First Republic Insider Sales. *The Wall Street Journal*. 06.09.2024. URL: https://www.fnlonon.com/articles/morgan-stanley-is-fined-over-first-republic-insider-sales-48ad84bf?mod=home_ws_j_article (дата звернення: 02.02.2024).

2. Гугл (пошуковик). URL: <https://www.google.com> (дата звернення: 02.02.2024).

UNIT IX. TRANSLATING THE LEGAL TEXTS

1. Look through the text and identify the target audience.

XXX shall have no liability for any claim of infringement based on (i) use of other than the current release of the XXX Wyyy unaltered by anyone except XXX, if such infringement would have been avoided by the use of such current unaltered release, unless such release has been made available after the gold master of the Licensee Developed Game has been completed.

2. Find the meaning and Ukrainian equivalents of the words in bold.

3. Given what the company XXX shall be free from any liability?

4. Consider and analyze the unhuman translation.

XXX не несе відповідальності за будь-яку претензію про порушення, що ґрунтується на (i) використанні іншого, ніж поточна версія XXX Wууу, незміненого будь-ким, крім XXX, якщо такого порушення можна було б уникнути, використовуючи таку поточну незмінену версію, за винятком випадків, коли така версія стала доступною після завершення золотого майстра Розробленої Ліцензіатом гри.

5. Translate the text.

6. Consider the text and identify the author (what does he do), the reader, the type of prose.

Avoid overspecification and synonym strings

Ryan McCarl

Lawyers routinely include strings of synonyms and near-synonyms in their writing in an effort to cover every conceivable contingency and nuance. One common manifestation of this is the use of doublets (such as “aid and abet” or “terms and conditions”) and triplets (such as “release, remise, and forever quitclaim”), which are set phrases of redundant synonyms. But redundancy in legal writing takes many forms.

Consider, for example, the following sentence from a complaint:

Posada never gave permission, or assigned, licensed or otherwise consented to Defendants using or altering her image, likeness or identity to advertise, promote, market or endorse Defendants’ business, the Club or any Club event.

Some of the concepts in this sentence are synonyms (e.g., “gave permission” and “consented”), one of which will do. Other concepts in the sentence encompass each other (e.g., the act of licensing is a form of giving consent to use something), creating another form of redundancy.

Here's another example, this one from a set of jury instructions:

If you find that any one or more of these seven (“7”) statements has not been proved, then your verdict must be for the defendant.

“Any one or more” should be replaced with “any,” and “seven (‘7’)” should be replaced with “seven.”

7. Translate the text.

8. Read, analyze and translate the text.

Supplier will have no liability for any claim of infringement arising as a result of (a) installation or use of Products on, in or with products or software not provided or approved by Supplier; (b) modification or change of the Product by other than Supplier or its subcontractors or agents; (c) the Product being used in a manner not in accordance with Supplier recommended operating instructions or installation environment; or (d) interconnection to, combination with, or connection of, the Product to equipment not provided or approved by Supplier. THE FOREGOING STATES THE ENTIRE LIABILITY OF SUPPLIER TO PURCHASER CONCERNING INFRINGEMENT OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS, INCLUDING, BUT NOT LIMITED TO, PATENT, COPYRIGHT AND TRADE SECRET RIGHTS.

References

1. Wwise, the most advanced, feature-rich interactive audio solution. *Audiokinetic*. URL: <https://www.audiokinetic.com/en/wwise/overview> (дата звернення: 04.03.2024).
2. McCarl R. Avoid overspecification and synonym strings. *Elegant Legal Writing*. 23.03.2021. URL: <https://www.elegantlegalwriting.com/p/avoid-overspecification-and-synonym> (дата звернення: 04.03.2024).
3. Stachiw M. IP Indemnity in Supply Contracts: Common Vexing Problems. *Klemchuk: Ideate Blog: Law*. 20.11.2023. URL: <https://www.klemchuk.com/ideate/indemnity-in-supply-contracts> (дата звернення: 04.03.2024).

UNIT X. CODE OF ETHICS

1. Consider the ATA Code of Ethics.

Code of Ethics and Professional Responsibility

We the members of the American Translators Association accept as our ethical and professional duty:

1. to conduct ourselves in a professional manner with honesty and integrity in our interactions with clients, colleagues, and the general public, and to refrain from conduct that brings the Association, its members, and our professions into disrepute;
2. to honestly represent and work within our qualifications, competencies, capabilities, and responsibilities;
3. to disclose to the relevant parties any real or potential conflict of interest and avoid situations that may lead to a perceived conflict of interest;
4. to abide by commitments and contracts made in advance and by mutual agreement in the course of our professional interactions and activities;
5. to hold in confidence, not divulge, and protect privileged and/or confidential information obtained in the course of our work;
6. to convey meaning between people, organizations, and cultures accurately, appropriately, and without bias, depending on the context of the source, purpose, readership or audience, and medium;
7. to maintain and improve knowledge, skills, and abilities by embracing continuing professional development, keeping abreast of changes in language and culture, technology, subject matter, and professional practice.

As approved by the ATA Board of Directors November 2022

2. Answer the following questions:

- a) What is the difference between honesty and integrity?
- b) Can you think of the examples of conflict of interest?
- c) What are the most important take-aways of this code?

3. Look through the commentaries to the Code.

This commentary is intended to be a living document, providing in-depth explanation and examples that reflect our common experiences. We envision a framework where members will contribute examples over time of the code in practice to enable a deeper understanding of the effects of our behavior on ourselves, each other, and the industry as a whole.

We the members of the American Translators Association accept as our ethical and professional duty:

1. to convey meaning between people and cultures faithfully, accurately, and impartially;

Linguistic integrity is at the core of what translators and interpreters do. Faithful, accurate and impartial translation or interpretation conveys the message as the author or speaker intended with the same emotional impact on the audience. Linguistic integrity is not achieved when the target language is rendered word-for-word from the source language. Linguistic integrity implies that nothing is added or omitted in the target message.

4. At the simplest level, a proficient translator or interpreter faced with an expression like “blind as a bat” will use an idiom that conveys the same meaning, register, and impact rather than render it word-for-word.

5. Culturally specific terms, such as judicial proceedings that do not exist in the target country cannot be expanded to include a long-winded explanation of it; nor can they be omitted altogether. The translator or interpreter must come up with an appropriate term given the nature and purpose of the document or proceeding.

6. Sometimes a footnote or note to the client is the best solution to an unresolvable term. Impartial translation and interpreting requires the translator or interpreter to adopt a mantle of neutrality.

7. In most cases it is not appropriate for a translator or interpreter to overlay American gender-neutral language on a language that is by nature patriarchal.

8. It would also be inappropriate to “clean up” objectionable language in the target language.

2. to hold in confidence any privileged and/or confidential information entrusted to us in the course of our work;

Clients expect their information to be held in strict confidence. This includes information conveyed in a translation or during interpreting, as well as the very fact that the translation or interpreting has taken place. This holds even for published material.

It goes without saying that translators and interpreters adhere to all existing international, federal, or state laws or acts concerning confidentiality (for example, HIPAA* in the medical arena). Some information is obviously sensitive and confidential, for example, information contained in personal documents, financial statements and court proceedings. But it is not always so obvious.

- Consider the case of a company needing translations of already published marketing materials to help weigh the possibility of entering a new and competitive market. If a competitor were to learn that this material is being translated, they would realize that the company is preparing to compete in that market.

- Or perhaps a prosecutor overhears interpreters cheerfully conferring about the fact that their trial has only two more defense witnesses, and they’ll be done for the day. Maybe the opposing counsel did not intend to reveal the witness lineup yet. And even if this information is already available to the public, someone overhearing these two interpreters may come away with the perception that there has been a breach of

confidentiality. It may sometimes be appropriate for an interpreter or translator to debrief or consult with a professional colleague or mentor.

- For example, even experienced translators can use the help of colleagues to untangle the meaning of convoluted sentences or text that seems ambiguous.

- Or an interpreter may find it helpful to debrief with a colleague or supervisor after an emotionally-charged day of interpreting.

- Or a translator or interpreter may benefit from feedback on a particular situation. When consulting with colleagues, the translator or interpreter must give enough context to show what the problem is while limiting and disguising information so that no confidential information is disclosed.

3. to represent our qualifications, capabilities and responsibilities honestly and to work always within them;

Truth in advertising applies to professional translators and interpreters: resumes, websites, brochures, business cards and our business demeanor all need to accurately reflect who we are and what we can actually do, both practically and professionally.

- For example, a translator or interpreter resume that lists 20 or more areas of specialization and 50 Fortune 500 clients raises red flags. Make sure those lists reflect true expertise and real client relationships, not just a one-off contract through an agency for an impressive end client. Also note that if you didn't ask permission to use their name, clients may consider that listing as a breach of confidentiality. This extends beyond listing degrees on a resume or adding a credential to an email signature: Most certifications and credentials have guidelines for how to use them; these guidelines should be strictly adhered to.

- For example, ATA certification should always specify the language pair and direction of the certification. Professional translators and interpreters decline assignments that are beyond their expertise or capacity.

- For example, a translator that specializes in software may not have the expertise to produce quality legal copy.

- Or a diplomatic conference interpreter's experience may not prepare them for interpreting in a medical setting. Subcontracting to a colleague to meet an unrealistic deadline — or for any other reason — is not acceptable without the express permission of the client.

4. to enhance those capabilities at every opportunity by continuing education in language, subject field, and professional practice;

In the face of constant change in language, technology, and business models, professional translators and interpreters travel frequently to countries to enhance their languages and cultural sensitivity, seek continuing education in subject areas, business

practices and other skills. Continuing education is often a requirement for maintaining credentials.

Common strategies include:

- Attending conferences, seminars (both live and online).
- Participating in online fora.
- Taking advantage of learning opportunities in a specialty areas.

5. to act collegially by sharing knowledge and experience;

Professional translators and interpreters share information, both informally (such as list serves) and more formally, giving workshops and mentoring.

Activities include:

- Participating in online fora and social media communities,
- Volunteering (both for professional societies and humanitarian causes),
- Authoring articles and books,
- Presenting at conferences and seminars,
- Mentoring.

Everyone benefits from this sharing: learning by teaching, enjoying increased exposure and improved perception of their expertise and abilities. In addition to the valuable information that is shared, the association and industry benefit from the professionalism that is reflected by those sharing. Collegial behavior also includes refraining from negative statements about colleagues.

- For example, if a translator is contracted to edit a colleague's work, the translator should limit critique to substantiated, objective comments about the project at hand.

6. to define in advance by mutual agreement, and to abide by, the terms of all business transactions among ourselves and with others;

It is widely considered best practice to use a contract or other agreement tool to avoid misunderstandings. The responsibility for this is shared by both parties to an agreement. There is a range of instruments available, from a simple email or telephone conversation all the way to a formal contract that undergoes full legal review. Whatever the instrument, the agreement must be fair and acceptable to both parties.

- For example, an interpreter may get a call to interpret immediately for a patient in an emergency room. During the conversation, a rate is agreed upon, and the interpreter sends a quick SMS to the client to confirm. This meets the need for immediacy and provides the interpreter with basic protection in case of a misunderstanding about fees.

- Or a translator may receive a 10-page contract from a translation company with several clauses, including one stipulating the client's right to inspect the translator's premises. Since this might breach confidentiality for the translator's other clients, the translator strikes through the clause in question and signs the contract. There is no

single standard contract for the translation and interpretation industry. Contracts often contain language relating to non-competition, independent contractor status, intellectual property transfer, cancellation / nonperformance, and other best practices. Even if these issues are not specifically addressed in an agreement, best business practices and fairness still apply.

- For example, it is inappropriate for an independent contractor to solicit or accept business directly from a contact made through a translation company even if no non-competition clause has been signed. Independent translators and interpreters often have templates ready to use with clients who do not have their own contracts or agreements for translators or interpreters to sign.

7. to ask for and offer due recognition of our work, and compensation commensurate with our abilities;

Due recognition means that translators may seek acknowledgement for their work. For example:

- Literary translators often negotiate to have their name (and bio) included on the title page, flap and/or and cover of a book.
- Translators of corporate financial reports may request to have their names included in the mastheads.
- Software localizers' names commonly appear in the list of people who worked on the program.
- Seattle baseball fans are used to seeing their favorite Japanese players accompanied by interpreters: the Seattle Mariners make sure the interpreter's name gets mentioned in the press. All language service providers are free to negotiate fees that realistically reflect their experience, skills, and quality of service.

8. to endeavor in good faith to resolve among ourselves any dispute that arises from our professional interactions;

ATA has no authority over the business matters (see the Policy of Non Involvement in Commercial Disputes, 2002) of its members. ATA members (both corporate and individual) who find themselves in disagreement with each other are encouraged to resolve their differences as they would resolve any other business dispute.

- Example: A translation company is contesting the quality of a translation they received. Possible solutions: 1) translator acknowledges that translation is not up to standard and agrees to rework the translation, 2) translator and company agree to bring in a third party to evaluate and/or edit the document at shared cost.

- Example: The due date for an invoice has come and gone, and the client is unresponsive to calls and emails. The translator, after following best business practices to encourage payment can resort to standard resources commonly used by small

businesses such as collection agencies, reporting to payment lists or even small claims court. Complaints about illegal behavior on the part of another ATA member may be brought to the ATA Ethics Committee. A document outlining the procedure is posted on the ATA website and available from ATA headquarters. This document describes the organization of the ATA Ethics Committee, and gives the steps for filing and reviewing complaints, determining if a violation has taken place, outlining a process for deciding and appealing sanctions in accordance with ATA bylaws. Mindful that failure to abide by these principles may harm ourselves, our fellow members, the Association, or those we serve.

- HIPAA — Health Insurance Portability and Accountability Act.

4. Which of the tenets resonates with you (positively or negatively)?

5. What of the tenets you cannot accept (if any, and why)?

6. Can you add anything to the code?

References

1. Code of Ethics and Professional Responsibility / as approved by the ATA Board of Directors November 2022. *American Translators Association (ATA)*. URL: <https://www.atanet.org/about-us/code-of-ethics/> (дата звернення: 05.08.2024).
2. American Translators Association. Code of Ethics and Professional Practice: Commentary. 06.2020. URL: https://atanet.org/wp-content/uploads/2020/06/code_of_ethics_commentary.pdf (дата звернення: 05.08.2024).

FURTHER READING

1. Newmark P. A textbook of translation. Prentice-Hall International, 1988. 292 p.
2. Samuelsson-Brown G. A Practical Guide for Translators. Multilingual Matters, 2010. 201 p.
3. Lee Ch.-F. Encyclopedia of finance. Springer Science & Business Media, 2006. 856 p.
4. Black H. C., Nolan J. R. Black's Law Dictionary: Definitions of the Terms and Phrases of American and English Jurisprudence, Ancient and Modern. West Publishing Company, 1990. 1657 p.

ДЛЯ ПОДАТОК

Навчальне видання

Лобанов Євген Станиславович

TRANSLATION. PART 1

Student's book

Навчально-методичні рекомендації
для вивчення перекладу з англійської – українською мовою
для здобувачів вищої освіти ОС “Бакалавр”
З курсу ОП “Англійська та друга іноземна мови
та літератури (переклад включно)”
й ОП “Німецька та друга іноземна мови
та літератури (переклад включно)”

Редактор О. А. Солдатова
Технічний редактор Т. О. Важеніна-Гопрак

Підписано до друку 09.12.2024
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 3,25.
Тираж 30. Зам. 104.

Донецький національний університет імені Василя Стуса
21021, м. Вінниця, 600-річчя, 21.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018